

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Kedden 4. Septemberben 1792.

Belső Tudósítások.

Kolozsvár 26. dik Aug. — Itt az Ország-gyűlése 21. dikben szerentsézen és igen szép rendel kezdődött — előbb a' Deputátusok nevei fel-olvastattak, és előbb a' Guberniumhoz, az után pedig a' F. Királyi Biztoshoz Követség küldöttetvén, egyenlő akarattal azon egyeztenek meg, hogy a' Homágium le-tétele, vagy hódolás, 23 dikra határoztas-sék — 22. dikben nem vólt Gyűlés — 23. dikban a' Királyi Biztos a' gyűlésben meg jelenvén, az Országot igen szépen és szivesen közöntötte, melyre a' Gubernátor fontos ékesen szollással felelt — a' Státusok a' Homágiumot igen nagy örömmel és készséggel le-tették. — A' K. Biztos a' Fejedelem képeben le-tette a' hitet. A' Kegyelmes Diplomát, melyly

D d d d

melly Ferdélyre nézve leg-első, nagy örömmel fogadták a' Rendek, és annak bizonyosságául számos és fényes Követség által azt jelentették a' K. Biztos Urnál, hogy drága Fejedelmekért és az ő Felsege Ts. Kir. Házáért véreket és azzal együtt mindeneket fel-áldozni készek; most pedig leg-közelebb, minek-előtte még a' F. Királyi *Propositiók* fel-nyittatvának, nem tsak a' Koronázás szokott ajándékát, hanem a' jelen való háborura való Hadi segittséget-is önként és egészsz készséggel megígérték, mellyről egy ki-rendelt *Deputáció* határozást fog tenni akkor, midőn az arról szolló Udvari jeleptés fel-olvastatik. Mindenek igen tsendesesen és szép rendel folytatnak. — 23-dikban a' K. Biztos Urnál 2 Táblák mellett ebédeltenek a' Státusok. A' második Táblánál 120 személlyek ültenek. Az asztal katonáson, tsinoson és takarékoson vőit készölve — az ebéd barátságoson és a' Vendégek méltóságához illő tsendességgel folyt. — 24. és 25-dikben ismét gyűlések voltak: a' F. K. Kormányzók jelen vőlt a' Státusok között, holott-is a' F. Királyi *Resolutiók* és *Articulusok* fel-olvastattak, és a' Reudeknek ki-mondhatatlan örömet okoztanak. — 24-dikben vala a' 3 Nemzet *Unionis* hitének le-tétele, mellynek alkalmatosságával *Szobani* Polgármester *Rosenfeld* Ur mint egy Protestáció formára azt jelenté, hogy a' Szász Nemzet ugyan kész az edgyesség hitét le-tenni, ugy mind azonáltal, hogy a' más 2 Nemzet a' Szász Nemzetet-is a' maga jussaiban meg-tartani és őltalmazni igyekezzék; de ezen maga ki-nyilatkoztatását 25-dikben, midőn a' 24-dikben tartott ülés' Jegyző Könyve fel-olvastatnék, visszavonta 's *revocálta*. A' fel-olvastatott *K. Resolutiók dictaturára* adattak, és a' *Statuum Præsidents* Ur Előll-ülése alá rendeltett számos *Deputációtól* jobban-is meg-fognak vizgáltatni; mely munka a' Diétát nem kevésbé fogja nyujtani. — A' F. Kir. Tábla *Præseseinek Rescriptiójával* jött *Rescriptum*-is fel-olvastatott 23-dikban, és történt, hogy *Gr. Haller* 'Sigmond Ur az Ország

Ország-Házában, a' F. Kormány-széknek ott nem léteben, a' F. Királyi Tábla nevében így szollaua: hogy Gróf *Felthen Pál* Ur ő Exjában semmi olly erőtlenséget nem esmert, melly Hivatalja továbbbi folytatásában akadályára lehetne, azért kéri, hogy hivatalját tovább is meg tartaná; mellyre a' Gyűlésnek nagyobb része fel-szollalván, egészsz szivefességgel marasztották — mellyre a' Gróf-is fel-álván, a' Rendeknek hozzá mutatott hiveséges szivefességeket igen szépen meg-köszönte; és örömmel igézte; hogy kívánságokat parantsolat gyanánt véfzi — mellyre a' végeztetett, hogy ezen dolog ő Felségének bé-jeientések. Az után a' K. Kormány-székek is tudtára adatott, és a' Státusok végezése maga helyén maradt. — *Sámuel* napját mind a' Gubernátor, mind a' K. Biztos Ur ő Exjok magok szállásokon sok Méltóságok társaságában való ebéd és vigafság között ülték. — 22-dikben ebéd alatt Gutta ütés forma nyavallya érte Gróf *László* István Urat; igen roszul volt — de 26-dikban már veszedelmen kívül lenni láttatott.

Egészsz Erdélyben a' mezői Takarmány alkalmátosságával olly hozszas elsőzések voltanak; hogy minden Takarmány a' mezőn azott és rothacott; sok helyceken, és a' bőv ternás csak alig ha drágaságra nem válik. — *Al-Torjéról* Aug: 18-dikán azt írják; hogy vagy dél előtt; vagy dél után minden nap első vagyon; és a' bé-takarittásunk veszedelemben forog. A' le-aratallan gabonánk szárában a' talpán költ-ki; a' mit le arattunk az a' kalangyájában rothad: E' mellett oly hideg elsők járnak; hogy a' *Torjai* Serítés tsordában Aug: 2-kan 200 gyengébb Serítésék (malátzok) döglöttének meg. — Aug: 10 dikén magam is háló szohamat befűtettem mint télben; s egy néhány napokig fűtettem. Az e' féle idő viszontagságai által okozott károk számlálliatlanak Erdélyben:

A' tsatázd mezökröl.

Hogy *La Fayette* egy néhány Frantzia fő-tiszt társaival együtt magát az Ausfriaiaknak kezébe kerítette légyen, már most, midön külömb-külömb féle Levelekből olvashatjuk, igen keveset kételkedhetünk rólla. A' Bétsi Ud. Deáriumban is olvastatik ezen történetről egy Levél, mellynek ez a' summája: — „

„ *Brüszfel* 20. Aug. — A' Ts. Királyi szolgálatban lévő *Limburgi* szabad-akaratu katonák, Aug. 19-dikére virradó étzaka a' *Limburgi* Hertzegségben *Rochefort* tályékán valami 18-ig való nemzeti Kokárdás Frantzia tisztekre és valami 50-ig való lovakra bökkenvén, öket mint fogjokat a' *Klerfé* vezérlése alatt lévő Ausfr. Sergeknek szélső vigyázóihoz vivék. Midön kérdeztetenenek, hogy kik volnának és hová szándékoznának, azt felelték, hogy ök Frantzia Emigránsok, és Hollándiába szándékoznak. S hát miért nem a' Frantzia Printzekhez? — kérdi ismét tollök Gróf *Harnoncourt* a' *Limburgi* szabad-akaratu katonák Kapitánya. — Azért; — felele egyik a' Frantzia tisztek közzül — mivel még külömb külömb-féle értelemben vagyunk; de az is meg-eshetik könnyen, hogy egy néhány hetek múlva Hollándiából visszajövünk a' Printzekhez. Gr. *Harnoncourt* azt mondotta továbbá, hogy néki tsak az a' parantsolatja vagyon az Emigránsokról, hogy akár hol, és akár minémü Emigránsokra tanáljon, mind a' *Bourboni* Frantzia Hertzeg Sergéhez küldje öket. Minekutána a' Frantzia tisztek magokat ki jelentették, hogy erre réa állani telyefséggel nem akarnak, ekkor azt felelte nékiek *Harnoncourt*, hogy ő tehát ugy fogja öket tartani, mint fogjokat. — Ennek alkalmatosságával ki-jött az is, hogy ezen tisztek, a' Párisban Aug. 10-dikén történt Rebellioért hagyták oda a' Frantzia tábort, és a' kik közzül a' nevezetesebbek, Gen. *La Fayette*, Marschal *La Tour Maubourg*, *Lámeth*, 's egy néhány Obersterek, Gen.

Gen. Adjutántok 's több más tisztek valának. — Ezen történetet maga Gr. *Harnoncourt* írta meg ilyen formálog a' *Bourboni* Hertzeghez, és egyszer-smint tudósítást tett haladék nélkül Gr. *Klerféhoz* is az iránt, hogy az ellenségnek Serge minden fő-vezér nélkül fekünnék *Moutzonnak* háta megett táborban, melly ízerint ezen szempillantást igen könnyen házra lehetne fordítani. „

Erről az egész dologról azt lehet megjegyezni, hogy Gr. *Harnoncourt* Aug. 20-dikán, és így éppen akkor tette ezen tudósítását Gr. *Klerféhoz*, a' midőn már a' *Pruszszus* és *Auszriai* Sergek minden felől nyomultanak-bé a' *Frantziáknak* ezen határjaira, 's nevezetesen a' midőn már a' szélben lévő *Longuy* nevű *Frantzia* várost két oldalról lépték valameg, és így azt lehet mondani, hogy éppen azon a' napon hagyá-el *La Fayette* a' *Frantzia* tábort, a' melly napon a' *Pruszszus* és *Auszriai* egyesült Sergek *Luxemburgból* *Lothéringi*ra bé-ütöttek. A' mely hadi mozdulások az alább mindjárt következő *Bétsi Udvari* különös tudósításból olvasni lehet. Hogy mindazonáltal a' *Frantzia* Sergek minden fő Vezér nélkül tanáltattanak volna, nem gondolhatni; mivel már egy néhány napja, hogy *La Fayette* helyett, *Dümuriert* azt a' híres *Jákobitát*, és *Ministerből* lett *Generálist* nevezették a' *Jákobiták*, *La Fayette* helyett az *Északi Frantzia* széleken fekvő *Frantzia* tábornak Vézérévé.

Hogy *La Fayette* oda hagyta a' tábort, éppen nem lehet rajta tsudálkozni; mivel tsak addig ismérte kötelességének ott ülni és hadakozni, a' meddig a' *Constitutió* mellett és a' *Constitutionalis Király* mellett valami hasznot tehetett. Már most a' *Jákobiták* a' *Constitutiót* magok, nem tsak megrottották, hanem egészszen le-mondván rólla, mást akarnak ismét bé hozni.

Luxemburgból ezeket írják — Aug. 13-dikán 950 hat-hat lovas *Pruszszus* hadi-szekerek érkezésnek

nek ide, mellyek külömb-külobmb-féle hadi-készületekkel vagynak meg-rakodva, és a' várnak kö-faljai körül, az ágyuknak oltalma alá szállának-meg. Ezen nagy számu hadi szekerek itt szüntelen szaporodnak. Aug. 14 dikén meg-érkezett a' Ts. Kit. Sergeknek fő Vezére a' *Braunschväjgi* Hertzeg is, 15-dikben pedig maga a' Pruszszus Király-is 2 fiával együtt, u. m. a' *Korona örökösével*, és a' másodikkal *Laiostal*. Valamint a' *Braunschväjgi* Hertzeg az Auszriai Generálisokkal való rövid belzélgetése és véleek való egyet értése után, így sziatén a' Király is *Luxemburg* vára erőlségének meg-szemlélése után, a' *Montfort* mellett fekvő Pruszszus táborhoz, melly *Luxemburg*-tól 2 órányi mesz-szeségnyire vagyon, visztra tére. — Ezen táborból a' Pruszszus Sergek Aug. 18 dikán jó reggel fel-kerekedvén, *Lotháringia* felé indulának, oly tzállal, hogy a' *Longvy* és *Thionville* között lévő Frantzia vidékeket el borítsák. — További útjok és munkájok a' Bétsi Ud. különös tudósításban közönségesse vagyon tétetve, mellynek summája ez: —

„ A' *Braunschväjgi* Hertzeg vezérlése alatt lévő Pruszszus Sergek *Montfort* mellől Aug. 18-dikán meg-indulván, *Bettenburgon* és *Tirceleten* keresztül oly rendeléssel folytatták *Luxemburgnak* szélei felé a' magok útjokat, hogy 20 dikban, *Longvynak* kö-falait a' *Chiers* vizének bal partjai felől ostromolhassák. Gróf *Klerfé* ellenben a' Hertzegnek rendelése szerint Aug. 19 dikén az alatta lévő Auszriai Sergeket *Clemency* felé vezérlette oly tzállal, hogy a' Pruszszus Sergekkal egyszersmind *Longvy* várát a' *Chiers* vizének jobb partjáról hátulról támodhassa-meg. „

„ Gróf *Klerfé* 19 dikben *Clemency* és *Messancy* között szállította-meg az Auszriaiakat, a' honnan 20 dikban ismét fel-kelevén, *Longvy* alá közelített. Az ellenséges Sergek Sz. *Remit*, *Pimontot*, *Montsz. Martint*, el-hagyni, és ezen helységeket az Auszriaiak-

Ariaiaknak által engedni kéntelenítettének, melyeket Gróf *Klerfè* el-foglaltatván, a' maga táborát *Mont sz. Martintól* fogva *Cosneig* a' viznek jobb partján szállította meg. Ez alatt a' viznek jobb partján a' Pruszszus Sergek-is táborba szállottanak. — A' város még ez nap fel-kéretett, de a' mellynek Komendánsa azt felelte, hogy magát mind végig óltalmazni fogja.

„ Augustusnak 22-dikére virradó étzaka egy néhány ágyuk és bombák által ostromoltatni kezdetvén a' város, egy néhány helyeken lángot vett. Midőn 23-dikra virradó étzakára hasonló készültek tétetnének, a' Város Komendánsa *capitulatióra* ajánlotta magát. „

„ A' *capitulatió*nak Gr. *Klerfè* által meg-erősített elő-punktumai ezek valának: — hogy az őrizeten benn lévő ellenséges Sergek ugyan fegyveresen jöhetsenek-ki a' városból, de a' magok fegyvereiket és zászlójokat mindjárt a' vár alatt a' város és külső város között lévő mezőn rakják-le — magoknak pedig szabadság engedtesék az Ország-nak belső részeire bé-menni olly fel-tétel alatt, hogy a' folyó háboruban több hadi szolgálatot ne tehetsenek. A' városban tanáztatott nyereségről ez után fogja Gr. *Klerfè* a' bővebb tudósítást meg-tenni. „

A' mi a' valóságos nagyobb tsatázásokat illetné, e' félékkel most többekkel nem szolgálhatunk. Az a'probb tsatázásai pedig a' szélső vigyázó Sergeknek olly számosak, hogy le-írása ezeknek lehetetlen. Kévéis idő alatt nagyobb történeteket fogunk hallani; mivel már most nem tsak hogy minden felől bé-mentenek a' Pruszszus és az *Austriai* Sergek a' *Fraantzia* határokra, hanem az *Austr. Gen. Hertzeg Hohenlohé* vezérlése alatt a' *Rénuson* *Martin* *hímnél* *Landau* alá már régen keresztiül ment *Austriai* Sergek-is eddig bizonyoson egyesítették magokat a' *Lotharingiába* bé-állott Pruszszus és *Austriai* Sergekkel. Annyit leg-alább, bizonyoson tudunk,

dünk, hogy az Auszriai Seregek *Landau* mellől *Lothringiának* vették útjokat *Saarlouis* felé egyenesen, vagy pedig, ha a' környüellások úgy tánták volna kívánni, *Metz* városa felé. — —
— Az elejebbe adatott rendelés szerint, Aug. 12-dikén kellett volna *Saarlouis* mellé meg-érkezniük. Ezen ő útjokról így ír egy Német Levél: „

„ Az Auszriai Seregek Aug. 12-dikén indultak meg *Landau* mellől. Az *Alt-leiningenieknék* még az nap dél után tudokra adatott, hogy minden gabonájikat egy néhány órák alatt le takarítsák a' mezőkről, mivel azokon egy néhány napi *Láger* fogna ki-mérettetni. Más nap, u. m. 13-dikban az egész ágyuzó Sereg 12 Regimentekhez tartozó ágyúkkal, minden bagázsias szekerekkel, mellveknék számát leg-alább-is 4 ezerre lehetett tenni, meg-érkeztvén, alig valának a' mezők az ifzonyu nagy sokaságu lovaknak bé fogadására elégségesek. Az nap estvére meg-érkeztenek a' *Hohenlohé* és *Waldeck* Stabjai is. A' Seregek az alatt *Lautern* állapodtanak-meg csak bizonytalan időre. Az útnak roszfuzasága miatt a' szekerek 4 és 5 órákig-is kibódítanak némelly helyyeken. Az utak körül lévő gabona meg-élettődött. A' *Ló here* meg-kaszáltatott, sőt még a' mezőkön legelő tehenek-is meg-sejettéttenek. Végezetre meg-érkeztenek a' Seregek Aug. 15-dikén *Lautern* mellé, 17-dikben *Homburg*-hoz, 18-dikban pedig *Saarlouis* tájékára. „

A' *Mirabó Emigráns fekete Legioja*, egedellen és zabolátlan maga viseletéért a' *Svéviai* kerületben, mint házi áristomban hagyatott hátra, és már most a' *Herzég Eszterházy* vezérlése alatt *Freyburg* felé fog rukkolni. — A' Pruszizus és Auszriai Seregek mellé adatott Emigráns 36 ezerből álló *Frantzia* Seregek között igen kevesen vagynak olyan katonai fenyték alá szokott Regimentek, melyeket a' Pruszizus és Auszriai Generálisok tsatározó rendbe, bátorkodnának méltoztatni.

Azt erősítik sokan, hogy ha a' H. *Hohenlohe* alatt lévő Auszriai Sergek, a' Pruszszus és a' több Auszriai Sergekkel magokat a' ki-rendelt helyven egyesíthetik, 150 és egy néhány ezerre mégyen Lotharingiában a' Frantziák ellenségének száma. *Tsch* Országban ismét 20-ezer Auszriaiak mondatnak az in-sulásra parantsolatot vetteknek lenni, és a' Frantziák ellen fel-költ ellenségnek száma közönségesen 300 ezer fejekre számlóztatik. — — Azonban azt írják, hogy az Anglus Udvar viszfza hivatja *Párisból* a' maga Követjét, és tudtára adatta a' Nemzeti-Gyűlésnek azt-is egyszersmiód, hogy ha a' Frantziák a' magok Királyokkal tsak ugyan e' féle rend-kívül valóságokra vetemednek, ugy az Anglus Udvar is az Europai Fejedelmek *Coalitiojához* fogja magát tsatolni, és a' Frantzia tenger partok ellen hajós Serget indit. Már sokan nem kezdenek abban kételkedni, hogy az Anglus Király, mint *Hannoverai* Német Fejedelem, *Hannoverai* Sergeket ne küldjön a' Frantziák ellen. Most éppen abban az állapotban vagyon Frantzia Ország, a' mellyben leg-kevesebb bizonyost lehet mondani rólla. *September* sok dolgoknak fog bizonyos ki-menetellel szolgálni. A' leg-nagyobb történetek vagynak ezen hónapra határozottatva. Az ujj és közönséges Nemz. Gyűlés Sept. 20-dikára akar *Párisban* özve gyülekezni. Azonban ekkorra a' Pruszszus Sergek is, vagy leg-alább vége felé *Septembernek*, bizonyoson hivatlan-is vendégek akarnak *Párisban* lenni. *Leszfi* szüret majd, mikor az *Eben* Húszárok számot kérnek a' *Jókobitáktól* azért, hogy a' Királyi pintzékéből a' jó *Cheppániai* bort a' hal áruló kofák által fel prédáltatták.

Ha a' Frantziák dolgát egészfzen meg-gondoljuk, tsak lehetetlen hogy jót jövendőlhelsünk már most nékiek. *Olofz* Ország felöll a' *Sárdinai* és Auszriai Sergek szorongatják őket. *Helvétziáktól* már most, miólta *Párisban* a' *Helvétus* Gárda Regiment, példa nélkült való kegyetlenséggel fel-mé-
szárol.

Szároltatott, semmi barátságot nem remélhetnek. Német Ország felől a' leg-nagyobb erő indult ellenek. Az öszve szövöttezett Fejedelmek minden indító okokat az Anglus Udvar elejébe terjesztettek, hogy ezt a' Neutrálitásról le-verhelsék, és álhathatoson hiszik némellyek, hogy az Anglus Udvar hajós Serget fog a' Frantziák ellen botosítani. Portugallidról-is azt erősítik az ujjabb hírek, hogy már ki-jelentette magát a' Frantziák ellen. A' mi a' Spanyolokat illeti, azt akarki meg-ítélheti a' dolgoknak csak eddig való folyásából-is, hogy a' Spanyol Udvar csak addig tarthatott Neutrálitást, a' míg a' Párisiak 10 dik Lajossal ilyen gorombái nem kezdettenek bánni. Azt lehet nyilvánosságos jelekből ki-hozni, hogy már nem meízze legyen az az idő, mellyben az öszve szövöttezett Fejedelmek, rész szerint a' szározon, rész szerint a' tengereken úgy körül keritik Frantzia Országot, melly szerint még csak az Amérikába való elszökésre sem maradhat útjuk a' szabadság igen tüzes Apostolainak. A' körülállásokból leg-alább így ítéltünk. Ez a' dolog azonban a' világiak között igen nagy, és ezt sokkal hatalmasabb kéznek ujjai igazgatják, hogy sem csak leg-kisebb bizonyost-is előre el-lehetne belőlle látni. A' mi forunk az, hogy az ilyen nagy dolgokban légyünk a' jövendőtől illendő várokozásal.

A' Párisi 10-dik Auguszi véres északáról, és annak egy néhány napi következéseiről már ugyan többet irtunk, mint sem a' mennyit, mint emberek barátjai írni kívántunk volna. De mit tehetünk mi rólla. A' dolgok már meg-történtenek. A' mi kötelességünk az, hogy történeteket írjuk, és se el ne vegyünk belőlök, se ne adjunk hozzájuk. Azonban még maradtanak olyan körülállások el, a' mellyekről még ez ideig-is vagy semmit sem irtunk, vagy hibáson irtunk. A' Bétsi Udv. Déarium már most lassan lassan ezen örökös gyalázatot érdemlő történeteket mind ki-kezdette hitelesen adni. Nem

lészen tehát talám a' mi Magyar olvasóinknak is unalmas, ha némelly vagy eddig el-halgattatott, vagy nem elég bizonyos *Párisi* történeteket, ezen hiteles kút-föböl közönségesse tészünk; mellyek közzül az olvasásra méltóbbak ezek: — „

„ *Páris 14. Aug.* — Midőn Párisban a' Királyok álló képei öszve rontattanak, vóltanak lokan, a' kik a' 4-dik *Henrichének* meg-tartatását kívánták; de semmit nem nyertenek, és így a' többekkel együtt ez-is öszve rontattaték. Némellyek, a' kik ezen örök emlékezetet érdemlő Király álló képének öszve rontattatását kívánták, ezt az okát adták kívánságoknak, hogy 4-dik *Henrich* sem vólt *Constitutionalis* Király, és ezért nem érdemel ilyen örök emlékezetet; mások azt hozták elő ellene, hogy a' vadaknak lövöldözői ellen kemény büntetést rendelt: mások ismét, hogy el-állott vólt a' maga egyszeri hite mellől. — Melly tsekély vételkedések légyenek az e' félék, akárki meg-ítélheti! „

„ Egész Helvétzia iszonyodik a' Jákobitáktól. Az eddig Frantzia szolgálatban élt *Helvetus* Sergeknek R. Catholicus részét a' Spanyol, a' Protestánsokat pedig a' Sárdinai Udvar akarja zsóldra magához venni. „

„ *Páris 15. Aug.* — A' 10-dik Aug. támodott Rebellió miatt le-téetett hadi Minister *Abancourt*, *Berthier* nevű első Titoknakjával együtt, valóssággal *Tzucht-házban* vagon. „

„ *Páris 16. Aug.* — Hogy a' Nemz. Gyűlésnek 2 tagjai *Ambois* és *Tonnerre*, 2 Abbások u. m. *Boillon* és *Dillon*, 's több más fő személlyek gyilkoson meg-ölettetve tanáltattanak légyen — hogy az Aristokráticusoknak ismértetett holt testek igen nagy meg-vettetéssel, és minden halotti tisztelet nélkült temettetnek légyen el, és hogy a' meg-ölettetett *Mársiliaiak* örök emlékezetének okaért a' 4-dik *Henrich* álló-képének helyébe; öszlop emel-tetett

tetett legyen, és hogy a' Királyi Familia éppen azon az alacsony módon vitettetett legyen a' már tudva lévő Templom nevű toronyba, a' mint már más alkalmatossággal le-irtuk — miud ezek fájdalom! igen-is igazak. „

A' táborhoz botsáttatott Commissáriusoknak a' Nemz. Gyűlés formális Dekretom által adott tellyes hatalmat arra, hogy a' tábornál a' a' katonáknak a' magok Vezérjeiknek valósfztására tellyes engedelmet hirdessenek. Ennek felette által adattanak ezeknek a' Commissáriusoknak, a' tábori Generálisoknak az Udvarral való minden levelezései-is, miudenek felett pedig a' *La Fayette* Levelei, olly tzállal, hogy ezek a' tábornál mindenek között közönségessé tétettelsenek.

A' mi továbbá *La Fayette*t illeti, azt írják rólla az ujjabb Levelek, hogy nem tsak az ő le-tétettetéséről adott legyen a' N. Gyűlés a' hozzá küldetett Commissáriusoknak parantsolatot, hanem oly fel-tétel alatt, ha a' Commissáriusoknak engedelmeskedni nem akarna, meg-lövetéséről-is. Mind ezeket pedig *La Fayette* előre meg-halván, észével élt. A' hozzá küldetett Commissáriusokat, addig hogy sem azok ellene valamit kezdhettének volna, fogságra tétette, maga pedig az alatt, ki-állott a' veszedelem előll.

La Fayette minden társaival edgyütt *Namurba* vitettetett; és azt írják, hogy 13 ezer *Lajos Aranyok* vagynak nálla. Mi léizen továbbá fátuma, azt még nem tudjuk. Némellyek az írják rólla, hogy most bizontalan időre az *Antverpia*i Fellegvárba fogna fogságra vitettetni: de ez nem egészfen bizonyos. — Némellyek azt erősitik, hogy *La Fayette*nek a' lett volna tzélja, hogy előbb bizonyoson *Hollandiába*, és innen az után az *Amerikai Respublikába* mennyen által. Már az ő tzélja

ja akár mi lett legyen, bizonyos az, hogy az Auszriaiak kezébe jött által, még pedig akkor, mikor látta, hogy Frantzia Országban nem sokára, vagy egy golyóbis, vagy lámpás fa lesz en eddig való hazafiságának jutalma. Ezért által hozhatta *La Fayette* a' Frantziáknak *Amerikából* a' szabadságot, és diktálhatta nékiek az ujj *Constitutiót*.

A' Nemz. Gyűléstől a' Frantzia fő táborhoz küldetett 3 *Commissáriusok* éppen reménségek felett fogadtattanak bé; mivel a' *Sedani* Polgármesternek és az *Ardennoi* Departamentom Elölljáróinak rendeléséből fogságra tétettnék, ilyen jelentés mellett: — „ hogy a' Nemz. Gyűlés maga is csak *Constitutionalis Hatalom* lévén, a' másik *Constitutionalis Hatalmat* u. m. a' Királyt nem tehetné vólna-le. Ezen Departamentom Elölljárói tehát, semmi olyan Dekretomot, melly a' Király által meg-erősítette és *sanctionálva* nintsen, el nem fogadhatnak. Tudtára esvén ezen dolog a' Nemzeti gyűlésnek, meg-határozta — 1-ben.) Hogy az *Ardennei* Departamentom 14 Elölljárói, és a' *Sedani* Polgármester, a' magok mentségére a' Nemz. Gyűlés előtt jelenjenek meg. — 2-szor.) Hogy más 3 *Commissáriusok* rendeltetsenek, kik amazok helyett a' fő tábornál a' Nemz. Gyűlésnek Dekretomait töltessék bé, és a' kik a' több körül-bé lévő Departamentomokat is intsek-meg, hogy minden engedelmeskedni nem akaró Elölljárókat le-tévén, váloszszanak engedelmes hazafiakat azoknak helyébe. — Hasonló módon tselekedvén a' *Mosellai* Departamentom is a' hozzája küldetett *Commissáriusokkal*, a' Nemz. Gyűlés ehez is hasonló Dekretomot botsátott, hozzá tévén ehez *La Fayette* iránt ezen toldalékot is: — „ hogy ő egy hazája áruló bűnös legyen. „

— — — — —
 — — — — — Egy néhány rend-béli ujjabb tudósítások szerint, *La Fayette* a' Frantzia táborból való el-jövele előtt az ő alatta lévő *Sergeknek* né-melly

melly részét meg-eskedte vala, hogy ötet és a' Királyt semmi képpen el-hagyni nem fogják. — Mások azt erősítik, hogy a' maga Sergeit a' Páris ellen való menetelre próbálta reá beszélni: de nem tanált elégségséges követők-t.

Lukner sokkal ravaszabban viszi a' maga dolgát. Közelebbről azt a' tudósítást tette a' Hadi Ministerhez, hogy a' hozzá küldetendő Commissáriusokat nagy örömmel várja, minthogy a' tábornak különben-is már régen nagy szüksége volt az e' féle Commissáriusokra. Mitsoda itélettel legyen *Lukner* egyéb aránt a' Párisi 10 dik Augustusi vér-ontásról, és ujj Revolútióról, éppen nem lehet a' Leveléből ki-magyarázni.

A' 10-dik Aug. fogságra tétetett személyeknek meg-itélése végett egy Commissió rendeltetett, melynek Praezesse *Robertpiet*, kit egy minden irgalom nélkült való személynek tartanak lenni. A' népnek mérge ezen ártatlan árestánsok ellen olyan nagy, hogy ha a' Nemz. Gyűlés az ő meg-itélésekkel még tovább-is késedelmezett volna, ismét ujj ifzónyuságoktól lehetett volna tartani. —

A' Nemz. Gyűlésnek ujjabb Dekretómái között leg-ifzónyubb az, mely szerint meg-határozatott; hogy minden *Emigránsoknak* Frantzia Országban tanáltató feleségeik, gyermekeik; és vér-szerint való attyokfiai; lohól a' magok lak-helyeikről el ne távozhassanak; hanem mindenütt mint kezések jót

jót állani kéntelenitfejsenek azokért az ellenséges tselekedetekért, mellyeket az *Emigránsok* a' Frantzia Pátrióták ellen el fognak követni. — —

— — — — — A' több tsudálatos Dekretomai között meg-határozta a' N. Gyűlés azt is, hogy a' *Helvétus* Regimentek a' Frantzia szolgálatból, még pedig igen ditséretes ajánló-levél mellett, elbocsátásának. Azok, a' kik közzüllök a' Frantziák szolgálatjában ezentúl-is meg-maradnak, Frantzia Polgároknak fognak tartattatni. A' *Justic Minister* Aug. 10-dikétől fogva leg-alább-is adott 183 ilyen és több ehhez hasonló Dekretomokat, mint Törvényeket, az Ország elejébe. — A' meg nem esküdt Papok minden felöll költözöttetnek (*transportáltatnak*) ki-felé az Országból.

A' szegény és az ezer nyomoruságokat tsupá jó reménségből szenvedő Emigránsoknak Frantzia Országban maradott lovaik már most el-szedettvén, a' Pátrióták által a' háboruhoz kívántató szükségekre fordittatnak. — — — —

A' Frantzia Printzek - is adtanak - ki már magok részéről egy *Manifestumot*, mellynek foglalatja többnyire hasonló a' *Braunschvájgi* Hertzegehez. Le-irattak továbbá benne azok az indító okok, mellyek ezen Printzeket a' külső Hatalmalfságokkal való öfzve szövetkezésre inditották. — A' Frantzia közönséges Levelekben is olvastatik egy ilyen Manifestum, melly a' Frantzia Hazafiakhoz vagon intéztette, és a' mellyben a' Frantziak között igen el-hatalmasodott Jákobinusok a' magok tselekedeteiket a' leg-szebb szinekkel, a' Királyét, az ő Ministereiét, és az Aultriai Házét minden kigondolható gyűlölséges motskokkal festik-le. Ezen Manifestuma a' Frantzia Országban el-hatalmasodott pártnak, olyan formán vagon készittette, mint a' Frantziák ellen eddig ki-adatott minden Manifestumokra való felelet.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Lengyelek számára adakozó Anglusoknak nevei laistromba vétettette mind ki-nyomtattatnak Angliában és közönségesé tétettettek. Ezen laistromban, a' *Londoni Lord-Májortól* fogva a' leg-kormosabb kováts legényig minden féle nemű és forsu embereknek neveiket lehet olvasni.

Azt, hogy a' Pruszizus Sergek *Saarlouis* városát *Lotháringiában* bé vették volna, 's kivált olyan módon, a' mint le-volt írva, mi most is csak annak nevezzük, a' minek a' közelebbi Kurirban nevezték volt — *tsupa hazugságnak*.